

D Z I E N N I K

Departamentowy Łomżyński.

N.^{er} 4.

Dnia 18. Stycznia 1812.

Prefekt Departamentu Łomżyńskiego.

Pragnąc Urzędników i Officyalistów w departamencie Administracyi moię powierzonym, tym bliżę poinformować w przedmiotach spornych, administracyjnych i jürsydykcyjnych, decyzye Rady Stanu Xięstwa Warszawskiego od 1. Nr. poczynając, do publiczney podaie wiadomości.

w Łomży, dnia 15. Stycznia 1812.

Lasocki.

Wierzbicki, Sek. jen.

Wypis z protokołu Sekretaryatu Stanu

w Pałacu Naszym w Dreźnie, dnia 26. Stycznia 1811.

Frederyk August,

z Bożę łaski Król Saski, Xięże Warszawski etc.

Po rozważeniu wydanego przez Radę Stanu pod dniem 16tym Stycznia r. b. wyroku, podług którego, wysłuchawszy rapportu Kommissyi podań i Instrukcyi, roztrząsnawszy skargę Prefekta departamentu Kaliskiego na dniu 30. Listopada 1810. do Ministra Spraw Wewnętrznych: o uchylenie wyroku przez Trybunał pierwszży Instancyi departamentu Kaliskiego w dniu 22. Listopada 1810 wydanego, podana; Wniesienie Ministra Spraw Wewnętrznych w tym przedmiocie 12. Grudnia 1810. r. przełożone, oraz wyrok Trybunału Kaliskiego wyżę z daty nadmieniony, którym zaocznie wydanym, Sąd z przyczyn przez powoda przytoczonych

W. Falkowski

Exekucją za arbitralną i nieobowiązującą uznał, a Podprefekta na zapłacenie wydatków prawnych wskazał; zważywszy że Prefekt Kaliski wydał rozkazy do poprawiania dróg i mostów a w przypadku oporu, lub opóźnienia władz miejscowych, użycia do tego Entrepreneurów, a Podprefekt uskuteczniając ten rozkaz, działał jako Urzędnik Administracyi; a przekonawszy się:

1. Ze gdy o drogę i dyspozycję władz Administracyjnych budowania lub poprawiania na nię mostów, albo o wydatki na to wyłożone idzie, rozpoznanie takowej sprawy do Sądu cywilnego nie należy: bo
 - a. Podług §. 18. Dekretu Naszego de data 7. Lutego 1809. r. dozor dróg publicznych, mostów i robotę około nich, należy do Prefekta.
 - b. Podług §§. 45. i 47. tegoż Dekretu, Podprefekt jest zastępcą Prefekta w Powiecie;
 - c. Drogi nawet komunikacyjne, są przedmiotem Policji krajowej i dozorowi Podprefektów podlegają;
- 2do. Ze podług Artykułu 26. tegoż Dekretu, spory względem dróg publicznych i mostów, należą pod Sąd Rad Prefekturalnych;
- 3tio. Ze podług §. 12. Dekretu Naszego od 10. Lutego 1809. utrzymanie dróg i mostów nakładem Gminy ma być robione, naradzanie się o tem i rozkład, należy do rad gminnych, miejskich lub wiejskich, a exekucya i dozór do Urzędników Administracyjnych.
- 4to. Ze gdzie idzie o rzecz Administracyjną tam sądowa władza i prawa Kodexem Napoleona objęte, nie rozciągają się, lecz osobne i szczególne urządzenia służą za prawidło, o którym wyjęciu wyraźnie mówi Kodex w Artykułach:
 650. „Służebności ustanowione dla użytku publicznego, lub „wspólnego mają za cel drogi wzdłuż brzegów rzek w ia- „kżkolwiek sposób spławnych, zrobienie lub naprawy „dróg i innych dzieł publicznych albo wspólnych. Wszy- „tko to co się tycze takiego gatunku służebności ozna- „czone jest prawami, albo urządzeniami szczególnymi.
 - i 651. „Prawo podaje różnym obowiązkom własności iedne wzglę- „dem drugich, nie zawisłe od wszelkiej umowy.“
- 5to. Nakoniec, że czyny i powody przez Myszkowskiego w Sądzie Cywilnym przytoczone, a przez Sąd przyjęte, na których wyrok Trybunału Kaliskiego opiera się, nie obeymują innego przedmiotu, iak budowanie mostu na drodze, nie skarżąc ani odmiany

drogi, ani zabrania przez nią lub przez Entrepreneurera własności gruntu.

Z tych powodów Radę Prefekturalną Kaliską za właściwy Sąd sporny w tym przedmiocie oznacza.

A wyrok Trybunału Cywilnego pierwszej Instancyi departamentu Kaliskiego pod dniem 22. Listopada 1810. r. zapadły, forum sprawy w sądzie swoim za przyzwoite, Exekucją za arbitralną i nieobowiązującą uznaiący, a Podprefekta na zapłacenie kosztów prawnych wskazuiący, uchyla i za nie były uznaię, a to stosownie do Artykułu 98. Dekretu Organizacyi Rady stanu dnia 19go Września 1810. r. przez Nasz wydanego.

Wyrok powyższy zatwierdzając, zalecamy wykonanie onego Ministrowi Sprawiedliwości, tudzież aby go wiadomości publiczney podał.

podp. FREDERYK AUGUST.

(L. S.) przez Króla Min. Sek. Stanu Stan. Breza.

Zgodno z oryginałem: Min. Sek. Stanu Stan. Breza.

Zgodno z oryginałem: F. Łubiński, Min. Spr.

Ant. Joneman, Sekr. jen.

Prefekt Departamentu Łomżyńskiego.

Maiąc sobie doniesionym z pewnych wiadomości, że niektórzy Urzędnicy stanu Cywilnego i JJXX. Proboszcze, pomimo wskazanej opłaty od Aktów cywilnych i duchownych dekretem N. Pana pod datą 23. Mca Lutego 1809. roku, dopuszczają się nadużycia w wymaganiu większych opłat nad te: które są dekretem wyżey namienionym objęte, postanowiłem dla położenia tamy raz na zawsze podobnym nadużyciom, tyle razy wzmiankowany dekret objaśniający opłatę, podać do publiczney wiadomości, w następujący osnowie:

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu w Pałacu naszym w Warszawie dnia 23. Mca Lutego roku 1809.

FREDERYK AUGUST,

z Bożey Łaski Król Saski, Xiążę Warszawski etc.

Maiąc sobie przełożony przez Radę Naszą stanu pod dniem 21. t. m. projekt do taxy opłat dla urzędników stanu cywilnego, tak świeckich iako i duchownych;

Wysłuchawszy zdania téżże rady stanu postanowiliśmy i stanowimy jak następuje:

Taxa opłat dla Urzędników stanu cywilnego, tak świeckich iako i duchownych w Xięstwie Warszawskiem.

TYTUŁ I. Włożenie na duchownych obowiązku Urzędnika cywilnego.

Artykuł 1. Urzędnikami stanu cywilnego mają być duchowni obowiązki parafialne pełniący.

Artykuł 2. Duchowni będą odbywać najprzód Akt cywilny, potem obrządek religijny do tego Aktu przywiązany.

Artykuł 3. Za pełnienie takich obydwóch obowiązków, podwyższona dla duchownych połową wyżey taxa opłaty, iakąby pobierali Urzędnicy cywilni świeccy, lecz już nad tę ciż duchowni żadney osobney płacy żadać nie będą mogli.

Artykuł 4. Końcem zaspokoienia troskliwości i religijney duchownych katolickich, wyda Nasz Minister Sprawiedliwości do tychże duchownych, Urzędnikami stanu cywilnego będących instrukcyą: że nie są obowiązani ogłaszać cywilnych rozwodów, ani zapowiadać rozwiedzionych iedynie cywilnie, ani też takim dawać szlubów cywilnych; lecz że do tego zostaną umocowanemi Prezydenci i Burmistrze, podług przepisów, które im przez Ministra Sprawiedliwości wydane zostaną, zastosowane do wszystkich pomienionych przypadków.

TYTUŁ II. Ustanowienie należytości dla urzędników stanu cywilnego.

Artykuł 5. W względzie opłacenia należytości od zapisywania aktów stanu cywilnego, stanowią się trzy klasy opłacających:

Klasa I. Do klasy pierwszej należą właściciele, zastawnicy, dzierżawcy i inni iakimkolwiek tytułem posiadający całkowite dobra i wsie wszelkiey natury, właściciele i lokatorowie całych kamienic w miastach, osoby duchowne wszelkiego wyznania, urzędnicy cywilni i wojskowi, Officerowie, Doktorzy, Aptekarze, Hirurgo-Medykowie, Kupcy, Handlarze, Kapitałisci, Bankiery, Agenci, Negocyanci, Wexlarze, Artysty, Fabrykanci, Rękodzielnicy i Oberżysci.

Klasa II. Posiadający Wóytowstwa, Sołectwa, Dworki i grunta mieyskie, Młynarze i okupniki młynów, hamerni, papierni, tartaków etc. Wojskowi w randze niżey Officera, Officyaliści krajów, i prywatni, maystrowie rzemiośl, przekupniarze, kramarze, garkuchniarze, piwowarowie, szynkarze i karczmarze mieyscy i kupiecka czeladz.

Klasa III. Wszyscy powyższemi dwiema klassami nie obięci, a zaświadczeniem ubóstwa nie zaślaniający się od opłaty, należą do trzeciej klasy.

Artykuł 6. Opłacono będzie Urzędnikowi stanu cywilnego, gdy jest świeckim, podług niniejszey tabelli pod Art. 6. a połowę więcey, gdy jest duchownym, to jest trzy gdzie jest dwa i t. d.

w klas. I. w klas. II. w klas. III.

	Złote gr.	Złote gr.	Złote gr.	Złote gr.
a. od aktu urodzenia dziecięcia	2.	1.		20
b. od aktu uznania dziecięcia nieprawego	6.	3.	1.	-
c. od aktu każdéy zapowiedzi małżeństwa	1.	20		10
d. od aktu małżeństwa	3.	2.	1.	-
e. od aktu rozwodu	80.	20.	3.	-
f. od aktu śmierci	2.	1.		12
g. od aktu przysposobienia	18.	12.	3.	-
Podsędkowi pokui od wysłuchania świadków i wydania akt uznania stosow. do Art. 70. i 155. Kodexu Napoleona	3.	3.	3.	-

Artykuł 7. Otrzymujący na swe żądanie ekstrakt aktu stanu cywilnego, zapłaci Urzędnikowi, bądź świeckiemu, bądź duchownemu od ekstraktu tyle ile od samego aktu jest ustanowiono.

Artykuł 8. Żadający aby akt stanu cywilnego w iego pomieszkaniu był zdzielany, jeżeli Urzędnik ten mieszka w tém samym mieście, opłacić ma Urzędnikowi stanu cywilnego podwóyną należytość.

Artykuł 9. Jeżeli Urzędnik stanu cywilnego, bądź świecki, bądź duchowny, dla zapisania aktu stanu cywilnego, będzie musiał wyiechać z mieysca mieszkania swego, natenczas żadający zapisania aktu w swym domu, posłać ma po urzędnika podwodę parokonna, i da mu za fatygę od każdéy mili 2 złote; gdyby zaś urzędnik nie mając na żądanie dostawioney podwody, swym kosztem ziechał, natenczas za podróż od mili lub mniéy tam i na powrót 4. złt. polsk. zapłaconém mu będzie, i dwa za każdą milę odbierze.

Artykuł 10. Podwyższonéy Art. 5. opłaty dla miast Urzędnik stanu cywilnego mieszkający w téy samey wsi, w której akt stanu cywilnego zapisuje, żadać niema prawa.

Artykuł 11. Do ekstraktu aktu urodzenia, śmierci i zapowiedzi, ma być używany papier sęplowy ceny najniższej. Do ekstraktu aktu uznania dziecięcia nieprawego, aktu małżeństwa i przysposobienia, papier sęplowy ceny gr. miedzianych 15. Do ekstraktu aktu rozwodu papier sęplowy ceny złotych 6.

Artykuł 12. Urzędnik stanu cywilnego nie powinien wymagać większej opłaty nad tę, która niniejszym urządzeniem jest przepisana; nie tamuje się jednak dobrej woli osób majątniejszych, chcących nadgradzać fatygę Urzędnika, pomimo opłaty tym urządzeniem ustanowionej. Kto by należitości prawnie ustanowionej Urzędnikowi nie opłacił, doniesiony bądź ma Podśędkowi powiatu, dla wyekwowania onęj naykrótszym sposobem. Urzędnik winien bez żadnej opłaty spisać akt, gdy mu samemu wiadomo, lub zaświadczeniem dowiedziono będzie, iż ten, który opłacić powinien, nie jest w stanie zapłacenia.

Ogłoszenie i dopełnienie niniejszej Naszej uchwały, tudzież umieszczenie onęj w dzienniku praw Ministrowi Sprawiedliwości Xięstwa Naszego Warszawskiego zalecamy. (podp.) FREDERYK AUGUST,

przez Króla Minister Sekretarz Stanu Stanisław Breza.

(L. S.) Zgodno z oryginałem: Minister Sekr. Stanu Stanisław Breza.

Zgodno z oryginałem F. Łubieński, M. Sprawiedliwości.

Aby zaś nikt niewiadomością powyższego przepisu nie składał się, umieszczając takowy w dzienniku departamentowym, zalecam WW. Woytom i Burmistrzom, aby go w gminach swych iak naydokładniey ogłosili, exekucyi onęj dopilnowali, przestępujących WW. Podprefektom, aci mnie donosili, i z ogłoszenia przed swemi respective Podprefektami dowody złożyli. w Łomży, dnia 11. Stycznia 1812.

Lasocki.

Wierzbicki, Sekr. jen.

Prefekt Departamentu Łomżyńskiego.

Dekret J. K. Mości Pana Naszego Miłościwego w dniu 23. Grudnia r. z. Warszawie zapadły, obeymujący uchwalone na dopiero ukończonym posiedzeniu Seymowem prawo względem poboru podatku dawnego i podwyższonego podymnego, w słowach:

Wyciąg z dekretu Królewskiego w Warszawie daty 23. Grud. 1811.

My Frederyk August, z Bożęj łaski Król Saski, Xiąże Warsz. etc.

Wszem w obec i każdemu komu o tém wiedzieć należy, a mianowicie Obywatelom Xięstwa naszego Warszawskiego wiadomo czyniemy, iż Izba Poselska stósownie do przedstawionęgo Jęj w Jmieniu Naszym

projektu, i po wysłuchaniu Mówców Rady Stanu i Kommissyji uchwiliła co następuje: Podymne dawne i podwyższone.

Artykuł 1. Podymne dawne, tak iak przed ostatnim posiedzeniem Seymowem pobierane było, ze wszelkich dymów w ostatnich taryfach zesłych Rządów umieszczonych, na przyszłość także pobierane będzie.

Artykuł 2. Podymne na ostatnim posiedzeniu Seymowem podwyższone znizone będzie, w tym sposobie, iż zaczawszy od raty już nastąpionęj w bieżącym miesiącu Grudniu Hollendrzy, Okupniki, Koloniści i Czynnizowniki stały czynsz opłacający.

Ten co ma włokę Chełmińską, zapłaci w podymnym podwyższonym ilość wynoszącą połowę podymnego dawnęgo.

Ten co ma dwie włoki, ieden raz tyle co dawne podymne.

Ten co ma trzy włoki półtora razy tyle co dawne podymne.

Artykuł 3. Na domach mieyskich podniesione ostatnim posiedzeniem Seymowem podymne znizone będzie do połowy, to jest: iż płacić teraz będą podatku niedługie tyle, lecz połowę tego, co wynosi dawne podymne.

Artykuł 4. Z dymów rolników po miastach i z dymów wszyfkich wieyskich wyiawszy obięte Artykułem 2. podymne podwyższone, zupełnie się uchyla, i te wszystkie dymy od raty terazniejszej Gradniowęj, płacić tylko będą podymne dawne iak jest zachowane Artykułem 1. niniejszego prawa.

Artykuł 5. Podymne tak dawne podług brzmienia Artykułów 1. i 4. niniejszego prawa, iako i podwyższone zdymów Artykułami 2gim i 3cim wyszczególnionych, płacone będzie dwóma półrocznymi ratami w miesiącu Wrześniu i Marcu, i tym sposobem raty uchwałę ostatnięgo posiedzenia Seymowęgo o trzy miesiące przybliżone, wracając teraz do dawných Terminów nawzajem się o trzy miesiące odsuną.

(podpis.) FREDERYK AUGUST,

przez Króla Minister Sekr. Stanu Stanisław Breza.

Do publicznej w Departamencie méj administracyi powierzonym podaię wiadomości, wkładając ścisły obowiązek na wszystkie Urzęda gminne i Magistraty po miastach, by dekret ten bez naymniejszej czasu zwłoki, w okręgach swoich ludowi obwieścili, iże się tak stało przed respective Podprefektami udowodnili.

Szanowni Departamentu Łomżyńskiego Obywatele! nie potrzeba Wam obszernie wyławiać dobrodzieystwa oczywistęgo, iakie Wam przez uchwałę terazniejszego Seymu, co się tyczy podatku podymne zwanęgo udzielonęm zostało, samo brzmienie ogłaszające się Wam w tęj

materyi zapadłego dekretu N. P. d. d. 23. Grudnia r. z. dostatecznie przekonac Was o tem potrafi, a razem przeswiadczy, ze cel dla którego prawo terazniejszego Seymu odmienilo w czesci dotychczasowy podatek podwyższonego podymnego, byl naybardziej ten, by ubogiej klasie kontrybuentow iakimi sa wloscianie, klasie uciazonej przez wielkosc dotychczas opłaconego podatku podwyższonego podymnego, i przez przeszloroczne powszechne nieurodzaje, taką ulgę zrzadzic, na iaką tylko skarb publiczny w terazniejszych okolicznosciach zdobycz się mógł. Zważaiac wiec, tak na wyluszczone dopiero dobrodzeystwo terazniejszego prawa Seymowego o podatku podymnem postanowionego, iako też na inne, które toż samo prawo w uchwale, swojej, co do podatku ofiary obejmuie, a które oddzielnie przezemnie całej publiczności w departamencie w swoim czasie oznaymione będzie, mam prawo i powinienem spodziewac się po Was Szanowni Obywatele, że w terminach przepisanych pospieszycie z uiszczeniem się w swych obowiazkach względem skarbu, i niedacie mi powodu przefrzegania ściśle skutków dekretu N. P. z dnia 17. Pazdziernika r. z. a tem samem użycia przeciwko opozniającym się w opłacie rygoru exekucyi tymże dekretem przepisanego.

W dniu dzisiejszym wydałem dyspozycye WW. Podprefektom, wskazuiące im iasne przepisy, podług których stósownie do uchwały Seymu terazniejszego i dekretu N. P. daty 23. Grudnia r. z. z ułożeniem taryff dawnego i podwyższonego podymnego postępowac maia. Was zaś Szanowni Obywatele uwiadamiam: że ponieważ podług Artykułu 2. dopiero wspomnionego dekretu N. P. z dnia 23. Grudnia r. z. iuz od nastapioney raty Grudniowey r. b. 18 $\frac{1}{2}$ prawo w tymże dekrecie wyrażone podymnego do skutku przyprowadzone bydz powinno, to iest: że rata Grudniowa co do podatku podwyższonego podymnego, iuz nie podług dotychczasowych lecz podług teraz obwieszczaiących się przepisów, pobierana bydz ma, przeto pobór rzeczzonego podatku podwyższonego podymnego na Seymie w r. 1809. uchwalonego, iest iuz zawieszony dotąd, pókad obrachunki podług terazniejszego prawa co do podatku takiego samego nazwiska zrobione i kassom powiatowym wręczone niezostana, i że wówczas wszyscy ci kontrybuenci, którzy za ratę Grudniową 18 $\frac{1}{2}$ pomieniony podatek podwyższonego podymnego, stósownie do tychczasowych dyspozycyów kassom powiatowym wypłacili, będą mieli nadplacone tym sposobem kwoty z tychże kass zwrócone lub w przyszłych podatkach i ratach potraczone. w Łomży, dnia 11. Stycznia 1812.

Lasocki.

Wierzbicki, Sekr. jen.
Dodatek.